
Protokoll

Fra møte i Hovedkomiteen

Dato: 12.12.2014, kl. 10-17, julemiddag

Sted: Ekebergrestauranten, Oslo

Møteleder: Jan Alexander

Deltakere

Fra Hovedkomiteen:

Jan Alexander (leder), Gro-Ingunn Hemre (nestleder), Lene Frost Andersen, Åshild Andreassen, Edel Oddny Elvevoll (kl.10.00-15.00), Brit Kristine Hjeltnes, Merete Hofshagen, Per Ole Iversen, Torsten Källqvist, Åshild Krogdahl, Bjørn Næss, Trond Rafoss, Inger-Lise Steffensen, Yngvild Wasteson.

Forfall: Janneche Utne Skåre

Forfall fra Mattilsynet

Fra Miljødirektoratet: Janne Bohnhorst

Fra sekretariatet til VKM:

Lars E. Hanssen, Inger Therese Laugsand Lillegaard, Bente Mangschou, Elin Thingnæs Lid, Juliana Iriana Spies Perminow, Astrid Tvedt (frem til kl. 13.00) Marie Louise Wiborg (referent).

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder av Hovedkomiteen, Jan Alexander, ønsket velkommen til møtet. Ingen medlemmer erklærte at de hadde mulige interessekonflikter i saken som skulle behandles.

2. Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Agenda og møteinnkallelse ble godkjent. Utkast til protokoll fra møtet 1. desember ble godkjent uten innspill.

3. Nye oppdrag om miljø

Fra 1.1.2015 skal VKM også utføre miljørisikovurderinger og andre vitenskapelige vurderinger for Miljødirektoratet av fremmede organismer, handel med truede arter (CITES) og

mikroorganismer. Janne Bohnhorst ved Miljødirektoratet presenterer bakgrunnen og hensikten med å legge de nye miljøoppdragene til VKM.

VKMs direktør orienterte Hovedkomiteen om status for arbeidet med de nye oppdragene. VKM søker etter miljøeksperter til delta i komitéarbeidet. Fristen for å søke er satt til 27. februar. Hele utlysningen kan leses [her](#).

Hovedkomiteens leder takket for god presentasjon fra Miljødirektoratet og ser frem til nye oppgaver og videre samarbeid.

4. Ny Strategi

På møtet i Hovedkomiteen 25. september ble det satt ned en arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til ny strategi for perioden 2015-2018.

Nestleder i Hovedkomiteen, Gro-Ingunn Hemre, presenterte forslag til ny strategi for medlemmene av Hovedkomiteen. Hovedkomiteens medlemmer diskuterte utkastet og ga sine innspill og kommentarer til forslaget.

Vedtak:

Innspill som kom frem på møtet skal innarbeides i utkastet til strategi. Revidert utkast sendes til kommentering til Hovedkomiteen før det sendes på høring i faggrupper, sekretariat, VKMs samarbeidsutvalg og VKMs oppdragsgivere.

Forslag til endelig strategi for VKM skal fremlegges for Hovedkomiteen 27. februar.

VKMs strategi for perioden 2015-2018 skal publiseres innen 1. april 2015.

5. Kunnskapshull og forskningsbehov

VKM har siden 2011 publisert fire rapporter om forskningsbehov og kunnskapshull påpekt av VKM. Den siste rapporten ble laget som en samlingsrapport fra forrige komitéperiode.

I alle risikovurderingene til VKM er det en egen overskrift over data gaps, der viktige kunnskapshull som avdekkes i arbeidet med risikovurderingen omtales. Enkelte av disse kunnskapshullene er meget spesifikke og egner seg ikke så godt for å synliggjøre overordnet prioriteringer.

På møtet diskuterte Hovedkomiteen hvordan forskningsbehov og kunnskapshull som komiteen avdekker i sitt arbeid kan videreformidles og synliggjøres.

Leder av Hovedkomiteen foreslo å revidere rapporten fra 2014 ved at nye viktige kunnskapshull i inkluderes. Mange av de viktige forskningsbehovene er fortsatt aktuelle. Fra øvrige medlemmer kom det frem at det bør vurderes om «en helse» kan inkluderes bedre i rapporten og at antimikrobiell resistens bør omtales. Videre bør beskrivelsen av kartlegging og overvåkning nyanseres ved å inkludere patogener, miljø og ville dyr. Det kom også frem at det er behov for en veldig forkortet utgave av rapporten, maks to sider.

Oversikten over kunnskapshullene som er avdekket i 2014 må gjøres mer enhetlig. Sekretariatet oppfordret faggruppelider til å tenke igjennom hvordan «data gaps» presenteres i risikovurderingene slik at de lettere kan gjenbrukes og sammenstilles i felles oversikter og rapporter om kunnskapsbehov. Det vil være behov for både overordnede og spesifikke kunnskapsmangler.

Vedtak:

Sekretariatet fikk i oppgave å revidere rapporten fra 2014 med innspill som kom frem på møtet. Revidert utkast til rapport sendes ut med møtepapirene til neste møte.

6. Andre stoffer

«Andre stoffer» er stoffer som har en ernæringsmessig eller fysiologisk effekt, og som ikke er vitaminer og mineraler. Eksempler på «andre stoffer» er planteekstrakter, fettsyrer, antioksidanter, aminosyrer, pro- og prebiotika, og stoffer som finnes i kroppen som for eksempel kreatin og taurin. Antall «andre stoffer» som er på det norske markedet er rundt 100. Det er uklart hvor mange av disse VKM skal vurdere.

Mattilsynet arbeider med å finne ut hva som er trygg bruk av «andre stoffer» i mat, drikke og kosttilskudd i Norge og har vært i en prosess med VKM om et oppdrag om å vurdere «andre stoffer». Dette oppdraget har blitt delt inn i flere faser/deler.

Fase 1 av oppdraget

I del 1 av oppdraget ba Mattilsynet sekretariatet om å sammenstille det som finnes av risikovurderinger nasjonalt og internasjonalt om «andre stoffer» som er på markedet i Norge. Arbeidet ble startet opp i mai i år og planlegges avsluttet i løpet av november. Rapporten ble publisert 4. desember.

Fase 2 og 3 av oppdraget

Videre i dette oppdraget ber MT VKM om å se på bruksdosene til hvert av stoffene og så risikovurdere stoffene i forhold til oppgitte bruksdoser.

Siden møtet i september har Faggruppe 4 og Faggruppe 7 arbeidet med å finne frem til felles rammer og disposisjon for risikovurderingene av «andre stoffer», og dette er beskrevet i et veiledende dokument. Veilederen skal bidra til at stoffene vurderes enhetlig.

På møtet presenterte sekretariatet et forslag til hvordan fase 2 og 3 kan gjennomføres:

Fase 2 – veiledende dokument

Det er viktig at arbeidet med «andre stoffer» blir enhetlig arbeid, stoffene skal eventuelt oppføres på samme positivliste av Mattilsynet.

Faggruppene 4 og 7 har arbeidet med et utkast i høst, der de har tatt utgangspunkt i VKM-malen, men lagt inn felles definisjoner, prinsipper, søkeord og faste underoverskrifter. Dette skal sikre at vesentlige punkter blir omtalt. Veilederen vil være et levende dokument. Ved behov for revisjon diskuteres dette av faggruppene ledere. Etter behandling i faggruppene sendes veileder for godkjenning til i Hovedkomiteen i forkant av møtet 27.02.15.

Fase 3 – risikovurdere

Stoffene fordeles mellom Faggruppe 4 og faggruppe 7 og faggruppene risikovurderer og sluttbehandler sine stoffer. Det opprettes en refereegruppe/redaksjonsgruppe som gir innspill før sluttbehandling. I arbeidet med å risikovurdere «andre stoffer» skal veilederen og rapporten fra Fase 1 benyttes. Faggruppene organiserer sitt arbeid og det skal utarbeides en risikovurdering per stoff, eventuelt per stoffgruppe. Faggruppene tar kontakt med hverandre ved behov. Et ferdig utkast til risikovurdering sendes til referee-gruppen før endelig godkjenning i faggruppen. VKM vil avvente publisering til flere stoffer er ferdig sluttbehandlet i begge faggruppene. Nøyaktig hvordan VKM vil publisere arbeidet vil bli vurdert på et senere tidspunkt (hensiktsmessig for faggruppene, koordinatorene, oppdragsgiver og kommunikasjon).

Vedtak:

Hovedkomiteen støttet fremlagt forslag til arbeidsprosess for andre stoffer.

- Utkast til veileder behandles av Hovedkomiteen 27. februar
- Stoffene fordeles mellom Faggruppe 4 og Faggruppe 7
- Faggruppene kan starte opp arbeidet når de har kapasitet
- Faggruppene risikovurderer og sluttbehandler sine stoffer
- Det opprettes en refereegruppe/redaksjonsgruppe som gir innspill før sluttbehandling
- Sammensetning av refereegruppe fremlegges for HK 27. februar
- Nøyaktig hvordan vi VKM vil publisere arbeidet skal avklares på et senere tidspunkt
- Hovedkomiteen skal holde orienteres om status for arbeidet med «andre stoffer».

7. Status arbeid i faggruppene

Hovedkomiteen ble orientert om status på sakene i alle faggruppene.

Faggruppen for hygiene og smittestoffer har startet opp arbeidet med risikovurdering av «Antimikrobiell resistens hos bakterier i matkjeden i et folkehelseperspektiv». Arbeidet med overføring av bakterier med antimikrobiell resistens mellom kjæledyr og mennesker vil starte opp etter jul.

Faggruppen for plantevernmidler er i avslutningsfasen med helse-risikovurdering av plantevernmiddelet Proman med den aktive forbindelsen metobromuron, helse-risikovurdering av ugressmiddelet MCPA (2-metyl-4-klorfenoksyeddiksyre), helse-risikovurdering av soppmiddelet Frupica med den virksomme forbindelsen mepanipyrim og helse- og miljø-risikovurdering av Macrolophus pygmaeus brukt som biologiske plantevernmidler. Det er også nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide en helse- og miljørisikovurdering av bakterien Bacillus Thuringiensis ssp.

Faggruppen for genmodifiserte organismer har hatt stort arbeidspress i 2014 og har sluttført 13 GMO'er. Ytterligere 4 GMO'er er ferig behandlet i faggruppen. Det gjenstår i alt 11 GMO'er av hele sluttføringsoppdraget på 39 saker. Dette arbeidet vil pågå i 2015. Det må settes realistiske planer for å gjennomføre de resterende GMO'ene, tilpasset tilgjengelige ressurser i sekretariatet.

Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk har ferdigstilt en oppdatering av sukker- og søtstoff del 1, med nye beregninger av bensosyre. Faggruppen har jobbet med hvordan oppdraget om andre stoffer fase 2 og 3 kan løses. På neste møte 15. desember vil faggruppen fordele «andre stoffer» mellom faggrupped medlemmene. I tillegg er mulige nye bestillinger, slik som erstatningsstoffer for parabener, diskutert med Mattilsynet.

Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester. Sekretariatet orienterte kort om at fokuset høsten 2014 har vært på nytte- og risikovurdering av fisk. Faggruppen vil ta opp igjen arbeidet med kadmium og påbegynne risikovurderingen av arsen, dersom Mattilsynet oversender aktuelle analysedata.

Faggruppen for fôr til terrestriske og akvatiske dyr har nedsatt en arbeidsgruppe som skal utarbeide utkast til risikovurdering av koksidiostatika og mulig utvikling av antibiotikaresistens.

Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi er i sluttfasen med risikovurdering av betakaroten i kosttilskudd og risikovurdering av folsyre i kosttilskudd.

Begge vurderingene skal publiseres i januar 2015. Faggruppen vil også fordele arbeide med å risikovurdere enkelte «andre stoffer» mellom medlemmene.

Faggruppen for dyrehelse og dyrevelferd har startet opp arbeidet med å vurdere kriterier for oppføring av fiske sykdommer på den nasjonale sykdomslisten. Faggruppen har videre diskutert forlag for tema som faggruppen kan selvinitiere. Dette må sees i sammenheng med Mattilsynets forlag til nye bestillinger for 2015.

Faggruppen for plantehelse holder på med å etablere en arbeidsgruppe som skal arbeide med risiko for introduksjon og spredning av planteskadegjørere ved bruk av husdyrgjødsel fra slakterier. På sist møte diskuterte faggruppen tema innen «Emerging risks» som kunne egne seg for selvinitiering, i tillegg til at Mattilsynet har varslet behov for to nye bestillinger, hønsehirse og avfall fra potetpakkerier.

Vedtak:

Hovedkomiteen tok orienteringen til etterretning.

8. Nytt fra Mattilsynet

Sekretariatet gjennomgikk listen over forslag til nye bestillinger fra Mattilsynet som var sendt ut med møtepapirene. Forslaget inneholder en rekke bestillinger, og enkelte faggrupper vil ikke ha kapasitet til å gjennomføre alle forslagene. For at faggruppene skal kunne planlegge best mulig er det viktig at VKM og Mattilsynet samarbeider om prioriteringer og tidsplan for når forslagene kan foreligge som reelle bestillinger til VKM.

9. Aktivitetsplan for 2015

VKM lager en aktivitetsplan for arbeidet i komiteen. Til nå har den vært presentert med en innledning med mål fra strategien, planlagte aktiviteter for Hovedkomiteen og faggruppene. Hovedkomiteen har vanligvis godkjent aktivitetsplanen første kvartal.

Hovedkomiteen har hatt god gjennomføringsevne for 2014, der alle planlagte aktivitetene er gjennomført. Hvilke oppgaver som bør gjennomføres for 2015 ble diskutert på møtet. Mulige aktiviteter for Hovedkomiteen bør sees sammen med forslag til ny strategi. Skal VKM fortsette med å arrangere faglig seminarer for hele VKM, og skal det avholdes egen ekskursjon/seminar for Hovedkomiteen? EFSA planlegger en stor konferanse i Milano i oktober 2015. Bør noen av Hovedkomiteens medlemmer delta på denne? Og er det viktige

tema som Hovedkomiteen bør selvinitiere? Mattilsynet har varslet en større bestilling om radioaktivitet. Bør dette arbeidet forankres i Hovedkomiteen?

Videre plan for arbeidet med aktivitetsplan er at alle faggruppene spiller inn faggruppenes planlagte aktiviteter for 2015. I dette arbeidet kan Mattilsynets liste over forslag til bestillinger vil være nyttig for planlegging for 2015.

Vedtak:

Sekretariatet innarbeider innspill fra Hovedkomiteen i utkast til aktivitetsplan for 2015. Utkast sendes til de ulike faggruppene for innarbeiding av faggruppenes aktiviteter. Nytt utkast til aktivitetsplan sendes ut med møtepapirer til det neste møtet i Hovedkomiteen 27. februar.

10. Nytt fra sekretariatet

Sekretariatet nevnte kort at det finnes rutiner og retningslinjer for arbeidet i VKM. Noe av dette er under revisjon, og sekretariatet vil presentere disse på et møte i Hovedkomiteen i 2015.

11. Eventuelt

Det var ingen saker under dette punktet.

12. Nye møtedatoer

Møtedatoer for 2015:

- Fredag 27. februar
- Fredag 5. juni
- Tirsdag 22. september
- Fredag 4. desember